

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 5Co/71/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4319206256
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 09. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Vladimír Pribula
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2021:4319206256.3

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Vladimíra Pribulu a sudcov JUDr. Borisa Minksa a JUDr. Olivera Kolenčíka, v spore žalobcu: Saloon HDB s. r. o., so sídlom Bratislava - Vrakuňa, Rebarborová 1C, IČO: 50 621 521, zastúpený: Advokátska kancelária Kucek & Partners, s. r. o., so sídlom Bratislava, Námestie Martina Benku 26, IČO: 36 865 192, proti žalovanému: I. U., nar. XX. XX. XXXX, bytom J. L. utca XXX, XXXX Q., E., zastúpený Mgr. Petrom Nyúlom, advokátom, so sídlom Levice, Kpt. Jaroša 4, o nahradenie prejavu vôle, o odvolaní žalovaného proti uzneseniu Okresného súdu Levice č. k. 16C/37/2019-374 z 3. júna 2021, takto

rozhodol:

Odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie v napadnutej časti výroku III. o trovách konania p o t v r d z u j e.

Žalobcovi voči žalovanému náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Levice (súd prvej inštancie podľa § 12 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“) uznesením č. k. 16C/37/2019-374 z 3. júna 2021, zamietol návrh na prerušenie konania. Ďalším výrokom zastavil konanie a o trovách konania rozhodol tak, že stranám sporu sa nárok na náhradu trov konania nepriznáva.

2. Rozhodnutie právne odôvodnil s poukazom na § 144, § 145 ods. 1, § 146 ods. 1, § 164, § 256 ods. 1, § 257 a § 333 CSP.

3. V odôvodnení uznesenia poukázal na to, že žalobou doručenou prvoinštančnému súdu dňa 13. 12. 2019 sa žalobca domáhal nahradenia prejavu vôle spočívajúceho v povinnosti žalovaného uzatvoriť so žalobcom kúpnu zmluvu, predmetom ktorej bol odplätný prevod nehnuteľností, bližšie špecifikovaných v petite žaloby.

4. Žalobca sa podaním doručeným súdu prvej inštancie dňa 24. 03. 2021 domáhal prerušenia predmetného konania, a to až do právoplatného skončenia vkladového konania V 5189/2019, vedeného pred Okresným úradom Levice, katastrálnym odborom.

5. Žalobca podaním doručeným súdu prvej inštancie dňa 25. 05. 2021 vzal žalobu v celom rozsahu späť a žiadal konanie vo veci zastaviť, pričom poukázal na skutočnosť, že dňa 08. 05. 2021 mu bola doručená duplika žalovaného vrátane príloh, medzi ktorými bolo aj uznesenie Okresného úradu Levice, katastrálneho odboru, ktorým bolo zastavené konanie z 08. 01. 2019 vedené pod č. V 5189/2019, vo veci vkladu vlastníckeho práva na základe zmluvy č. 02401/2019-PRZ-R601072/19.00 o bezodplatnom prevode vlastníctva k pozemkom, ktorú dňa 18. 09. 2019 uzavreli Slovenská republika v zastúpení Slovenským pozemkovým fondom ako prevodca a I. U. ako kupujúci. Vlastnícke právo k predmetným pozemkom malo byť následne predmetom prevodu na základe kúpnej zmluvy, v prípade ktorej sa

žalobca žalobou domáhal nahradenia prejavu vôle. Zároveň navrhol, aby súd žalovanému uložil povinnosť nahradíť mu trovy konania, pričom dôvodil, že žaloba bola podaná dôvodne, keď bola podaná v čase, keď bol žalovaný vlastníkom nehnuteľností na základe povolenia vkladu vlastníckeho práva v konaní V 5189/2019. Argumentoval, že k zrušeniu rozhodnutia č. V 5189/2019 o povolení vkladu z 29. 11. 2019 došlo až rozhodnutím Okresného úradu Levice, katastrálneho odboru z 12. 03. 2020, pričom žalovaný bol v čase podania žaloby pasívne vecne legitimovaným subjektom, a zároveň je z odôvodnenia uznesenia zrejmé, že žalovaný ako účastník katastrálneho konania neodstránil nedostatky konania v zmysle uznesenia Okresného úradu Levice, katastrálneho odboru o prerušení konania z 23. 06. 2020, pričom Slovenský pozemkový fond žiadal o predĺženie lehoty, z čoho možno odvodiť záujem účastníka odstrániť vytknuté nedostatky.

6. K späťvzatiu žaloby sa vyjadril žalovaný podaním doručeným prvoinštančným súdu dňa 30. 05. 2021, v ktorom uviedol, že so späťvzatím žaloby súhlasí. Nesúhlasil však s tvrdením žalobcu, že žaloba bola podaná dôvodne a k späťvzatiu žaloby došlo z dôvodu správania sa žalovaného, a že žalovaný zaviniť zastavenie konania. Poukázal na to, že žalovaný by bol úspešný v predmetnom konaní aj v prípade, keby žalovaný bol vlastníkom predmetných nehnuteľností. Argumentoval, že neplatnosť splnomocnenia udeleného žalovaným E. I. U. je predmetom právneho posúdenia aj v iných konaniach vedených na Okresnom súde Levice, a že sudca Okresného súdu Levice v konaní vedenom pod sp. zn. 8C/11/2020 na pojednávaní dňa 14. 05. 2021 zaujal predbežný právny názor, podľa ktorého sa sporné splnomocnenie javí ako neplatné. Nesúhlasil s tvrdením žalobcu, že žalovaný neodstránil nedostatky zmluvy vo vkladovom konaní v zmysle rozhodnutí o prerušení konania vedenom na Okresnom úrade Levice, katastrálny odbor sp. zn. V 5189/2019. Argumentoval, že žalovaný listom z 27. 12. 2020 vyzval Slovenský pozemkový fond na uzavretie dodatku k zmluve vo veci predmetného vkladového konania. Podľa nariadenia vlády SR č. 237/2010 Z. z., návrh zmluvy o bezodplatnom prevode vlastníctva konkrétneho pozemku vypracúva SPF, preto žalovaný žiadal o vypracovanie dodatku k zmluve o bezodplatnom prevode vlastníctva pozemkov na účely vkladového konania V 5189/2019 podľa opätovnej výzvy Okresného úradu Levice katastrálneho odboru. Slovenský pozemkový fond však na výzvu žalovaného nereagoval. K predmetnému vyjadreniu predložil výzvu žalovaného adresovanú Slovenskému pozemkovému fondu z 27. 12. 2020 s podacím lístkom a potvrdením o doručení.

7. Okresný súd rešpektujúci dispozičné oprávnenie žalobcu, ktorý vzal žalobu späť skôr, než sa začalo predbežné prejednanie sporu alebo pojednávanie, v dôsledku čoho sa súhlas žalovaného so späťvzatím žaloby nevyžadoval, avšak žalovaný so späťvzatím žaloby súhlasil, postupoval podľa § 145 ods. 1 CSP a konanie vo veci zastavil.

8. Súd prvej inštancie zároveň rozhodol aj o návrhu na prerušenie konania, keďže ide o rozhodnutie, ktorým sa končí konanie tak, že ho zamietol z dôvodu späťvzatia žaloby žalobcom.

9. V predmetnom konaní prvoinštančný súd na návrh žalobcu nariadil neodkladné opatrenie uznesením č. k. 16C/37/2019-56 z 19. decembra 2019 a neodkladné opatrenie č. k. 16C/37/2019-110 z 20. januára 2020, ktoré nadobudli právoplatnosť 27. júla 2020 v spojení s uznesením Krajského súdu v Nitre č. k. 7Co/64/2020-254, sp. zn. 7Co/65/2020 z 25. júna 2020. Právoplatnosťou uznesenia o zastavení konania zanikajú v zmysle § 333 CSP neodkladné opatrenia Okresného súdu Levice č. k. 16C/37/2019-56 z 19. decembra 2019 a č. k. 16C/37/2019-110 z 20. januára 2020.

10. O nároku na náhradu trov konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 256 ods. 1 CSP v spojení s § 257 CSP, podľa ktorého výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

11. V prejednávanej veci žalobca využívajúc svoje dispozičné oprávnenie vzal žalobu v celom rozsahu späť, preto bolo povinnosťou súdu prvej inštancie preskúmať procesnú zodpovednosť strán sporu spočívajúcu v zavinení zastavenia konania, dôsledkom čoho je v zmysle § 256 CSP sankčná náhrada trov konania, ktoré by pri jeho riadnom priebehu nevznikli, uložená rozhodnutím súdu tej strane, ktorá ich vznik zaviniť. Procesné zavinenie sa posudzuje výlučne z procesného hľadiska, keďže zásada zodpovednosti za zavinenie je inštitútom procesného práva. Okolnosti a skutočnosti rozhodujúce na posúdenie tejto zodpovednosti sú potom tie, ktoré vznikli po začatí konania.

12. Posúdiac všetky okolnosti prejednávanej veci dospel súd k záveru, že je v súvislosti s náhradou trov konania dôvodná aplikácia § 257 CSP, ktorý predstavuje odchýlku od zásady zodpovednosti za zavinenie, keď súd vzhliadol dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré súd výnimočne neprizná náhradu trov konania. Dôvody hodné osobitného zreteľa ani výnimočné okolnosti zákon nešpecifikuje. Záver súdu o tom, že ide o výnimočný prípad a že sú dané dôvody hodné osobitného zreteľa, však musí vychádzať zo starostlivého posúdenia všetkých okolností konkrétneho prípadu. K dôvodom hodným osobitného zreteľa môže dôjsť aj v určitej procesnej situácii tak, ako je to aj v prejednávanej veci, keď zodpovednosť za zavinenie zastavenia konania, nie je možné priznať žiadnej zo strán sporu.

13. Zdôraznil, že žalobca žalobu na súde prvej inštancie podával v čase, keď bol žalovaný pasívne vecne legitimovaným subjektom v predmetnom konaní, keďže bol na základe povolenia vkladu vlastníckeho práva v konaní V 5189/2019, vedenom Okresným úradom Levice, katastrálny odbor, vlastníkom nehnuteľností, ktoré mali byť predmetom prevodu medzi sporovými stranami na základe kúpnej zmluvy, v súvislosti s ktorou sa žalobca žalobou domáhal nahradenia prejavu vôle. Žalovaný v priebehu konania stratil postavenie pasívne vecne legitimovaného subjektu v predmetnom súdnom konaní, keď rozhodnutím Okresného úradu Levice, katastrálneho odboru z 12. 03. 2020, došlo najprv k zrušeniu rozhodnutia V 5189/2019 o povolení vkladu z 29. 11. 2019 a rozhodnutím Okresného úradu Levice, katastrálneho odboru z 12. 03. 2021 bolo toto konanie zastavené, keďže zo strany účastníkov konania nedošlo k odstráneniu katastrálnym odborom vytknutého nedostatku konania. Žalobca tak nemal inú možnosť ako žalobu vziať späť, a to pre nedostatok pasívnej vecnej legitímácie žalovaného. Nesúhlasil však s tvrdením žalobcu, že žalovaný zaviniel zastavenie konania vedeného pred Okresným úradom Levice, katastrálny odbor, keď v zmysle § 3 ods. 1 písm. a/ Nariadenia vlády č. 237/2010 Z. z., ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupe Slovenského pozemkového fondu pri poskytovaní náhradných pozemkov, po prijatí návrhu náhradného pozemku oprávnenej osoby alebo po prijatí ponuky náhradného pozemku oprávnenu osobou, vypracúva fond návrh dohody o spôsobe náhrady a návrh zmluvy o bezodplatnom prevode vlastníctva konkrétneho pozemku. Žalovaný listom z 27. 12. 2020 vyzval Slovenský pozemkový fond na vypracovanie dodatku k zmluve o bezodplatnom prevode vlastníctva pozemkov na účely vkladového konania V 5189/2019, a to podľa opätovnej výzvy Okresného úradu Levice, katastrálneho odboru, ktorého doručenie Slovenskému pozemkovému fondu preukázal dňom 05. 01. 2021. V zmysle uvedeného nebolo možné stratu pasívnej vecnej legitímácie žalovaného v tomto súdnom konaní pričítať žalovanému.

14. S poukazom na uvedené skutočnosti dospel k záveru, že zavinenie na zastavení konania nemožno pripísať ani jednej procesnej strane konania, a teda ide o dôvod hodný osobitného zreteľa spočívajúci vo vzniknutej procesnej situácii bez zavinenia strán sporu, pre ktorý v zmysle § 257 CSP, stranám sporu nepriznal nárok na náhradu trov konania.

15. Proti tomuto uzneseniu v časti výroku o trovách konania podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný, žiadajúc odvolací súd, aby uznesenie súdu prvej inštancie v napadnutej časti zmenil tak, že žalovaný má nárok na náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie v rozsahu 100 %. Zároveň si uplatnil nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Namietal, že uznesenie súdu prvej inštancie v napadnutej časti vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, keď nesprávne aplikoval § 257 CSP. V tomto smere poukázal na uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 457/201-10 z 15. augusta 2018, ktorý sa týka náhrady trov konania pri späťvzatí žaloby.

16. Zdôraznil, že kritérium procesného zavinenia treba posudzovať z objektívneho hľadiska, a to vo vzťahu medzi tým, čo žalujúca strana v konaní požadovala, resp. akého výsledku sa domáhala, a skutočnosťou, pre ktorú žalujúca strana neskôr vzala žalobu späť s tým, aby konanie bolo zastavené. Ak nie je preukázané, že späťvzatie žaloby bolo odôvodnené neskorším správaním žalovaného, ktorý sa celkom alebo v relevantnom rozsahu zachoval v zmysle žalobnej požiadavky, potom nie je možné nachádzať súvislosť, a teda ani procesné zavinenie medzi jeho správaním vo vzťahu k žalobnej požiadavke (petitu). Termín „zavinenie“ nemožno interpretovať v doslovnom jazykovom zmysle, ale vo vzťahu príčinnej súvislosti, v ktorom príčinou je správanie účastníka konania, teda aj jeho prejav vôle spočívajúci v späťvzatí návrhu (m. m. III. ÚS 292/2010).

17. V danom prípade žalobca nezobral žalobu späť preto, lebo žalovaný splnil to, čo bolo predmetom sporu, t. j. žalovaný nesplnil v petite žiadanú povinnosť, preto z objektívneho hľadiska žalobca zaviniel zastavenie konania. Z uvedeného dôvodu rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho

právneho posúdenia veci, že procesne nemožno pripísať žalobcovi zavinenie konania. Nič nebránilo žalobcovi pokračovať v konaní. Žalobca si uvedomil, že v konaní nemôže byť úspešný vo vzťahu k petitu žaloby na plnenie, preto zobral žalobu späť, čím zavinil zastavenie konania.

18. Zdôraznil, že žaloba bola podaná nedôvodne, preto nemožno súhlasiť s právnym názorom súdu prvej inštancie, že žalobca nezavinil zastavenie konania. V súvislosti s nedôvodnosťou žaloby poukázal na doterajšie vyjadrenia žalovaného. Súd prvej inštancie vôbec neposudzoval dôvodnosť, resp. nedôvodnosť žaloby, preto jeho konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a z tohto dôvodu je rozhodnutie o trovách konania nepreskúmateľné, nepresvedčivé, svojvoľné a arbitrárne.

19. Pokiaľ ide o aplikáciu § 257 CSP uviedol, že z jeho výkladu a contrario vyplýva, že aplikácia tohto ustanovenia prichádza do úvahy iba vtedy, ak jednej procesnej strane vznikne nárok na náhradu trov súdneho konania. V danom prípade ak súd prvej inštancie vychádzal z (nesprávneho) právneho posúdenia, že zavinenie na zastavenie konania nemožno pričítať ani jednej procesnej strane konania, ustanovenie § 257 CSP nie je možné aplikovať. V ďalšom odvolateľ citoval výklad § 257 CSP, na základe ktorého dospel k záveru, že výklad formulácie „dôvody hodné osobitného zreteľa“ rovnako ako individualizácia a konkretizácia týchto dôvodov je výlučnou úlohou súdov a súdnej praxe, avšak ani voľná úvaha súdov pri napĺňaní obsahu pojmu „dôvody hodné osobitného zreteľa“ rozhodne nie je neobmedzená a je naopak nepochybne rámcovaná nielen účelom § 257 CSP a účelom právnej úpravy náhrady trov konania ako celku, ale aj požiadavkami kladenými na všetky súdne rozhodnutia ako také (zrozumiteľnosť, predvídateľnosť, presvedčivosť, nearbitrárnosť a zákaz svojvoľie).

20. Odvolateľ poukázal na to, že obsah formulácie (pojmu) „dôvody hodné osobitného zreteľa“ je nutné vykladať najmä vo väzbe na zmysel a účel § 257 CSP. Spomenutým účelom je primárne umožniť súdu zamedziť vzhľadom na celkové okolnosti prejednávaneho prípadu síce zákonným, no (i) „prítvrdým“ rozhodnutiam, respektíve takým rozhodnutiam, (ii) ktoré by napriek svojej formálnej zákonnosti mohli vykazovať rozpor s dobrými mravmi. Testovať jednotlivé okolnosti prípadu (dôvody hodné osobitného zreteľa) kritériom súladu prípadného rozhodnutia o (ne)priznaní nároku na náhradu trov súdneho konania s dobrými mravmi prichádza do úvahy najmä vtedy, keď by priznanie nároku na náhradu trov súdneho konania úspešnej sporovej strane zakladalo u tejto strany sporu (a to najmä vzhľadom na to, ako si táto strana plnila svoje procesné povinnosti) neprímeraný (nezaslúžený) prospech (napr. úspešná strana sporu neuviedla skutočnosť a dôkazy už pri prvom úkone, ktorý jej patril, hoci tak urobiť mohla). V naznačenej súvislosti preto nemusia byť bez právneho významu ani okolnosti, ktoré viedli stranu sporu k uplatneniu jej nároku na súde a jej postoj v konaní. Inými slovami, súd si je v rámci rozhodovania o priznaní nároku na náhradu trov súdneho konania vždy povinný klásť otázku, či by vzhľadom na okolnosti prípadu bolo ich priznanie jednej zo strán sporu v súlade s dobrými mravmi (resp. či by bolo príkro nespravodlivé). S poukazom na uvedené skutočnosti neboli žiadne dôvody, preto ktoré by súd prvej inštancie nemal uložiť žalobcovi povinnosť nahradiť trovy konania žalovanému.

21. Poznamenal, že existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa musí súd vo svojom rozhodnutí riadne a presvedčivo odôvodniť, čo v danej veci nebolo naplnené. Rozhodnúť podľa § 257 CSP a nepriznať náhradu trov súdneho konania nemožno výlučne na základe akéhosi všeobecného záveru, ktorým súd bez ďalšieho len zhodnotí (odhadne) dopad rozhodnutia, ktorým by sa náhrada trov súdneho konania priznala niektorej zo strán sporu. Napriek skutočnosti, že súd o aplikácii § 257 CSP rozhoduje ex offo, nikdy nemôže dospieť k vnútornému presvedčeniu o potrebe aplikovania § 257 CSP bez toho, aby strane, ktorá by inak trovy získala, tento svoj právny názor neoznámil ešte pred prijatím takéhoto rozhodnutia, pričom dotknutá sporová strana by sa o takomto právnom posúdení dozvedela až zo samotného rozhodnutia súdu. Rozhodnutie súdu podľa § 257 CSP nemôže byť prekvapivé a súd musí v prípade použitia tohto procesného ustanovenia vytvoriť dostatočný procesný priestor na to, aby strany sporu mali možnosť vyjadriť svoje stanovisko k potenciálnej aplikácii tohto ustanovenia ešte pred prijatím samotného rozhodnutia o nepriznaní nároku na náhradu trov súdneho konania. Rozhodnutie súdu prvej inštancie vo vzťahu k napadnutému výroku III. uznesenia považoval za prekvapivé, pretože súd prvej inštancie neoznámil stranám sporu možnú aplikáciu § 257 CSP na daný prípad pred prijatím uznesenia. Prvoinštančný súd v zmysle uvedeného nepostupoval.

22. Ďalej uviedol, že žalobcom je právnická osoba, ktorá sa domáha splnenia takej povinnosti, ktorú vo vzťahu k žalovanému sama vytvorila prostredníctvom svojho konateľa E.. I. U.. Niet rozumného dôvodu chrániť takého žalobcu neuložením povinnosti mu nahradiť trovy konania v prípade späťvzatia žaloby.

23. Záverom zhrnul, že v danom prípade žalobca svojím dispozitívnym úkonom (späťvzatím žaloby) zavinil zastavenie konania, žalobu nepodal dôvodne a nie je daná existencia zvláštnych okolností hodného osobitného zreteľa odôvodňujúce výnimočný postup súdu pre nepriznanie náhrady trov konania, preto mal súd prvej inštancie priznať nárok na náhradu trov konania žalovanému. Rozhodnutie súdu prvej inštancie vo vzťahu k napadnutému výroku žalovaný považoval za arbitrárne, svojvoľné a nespravodlivé, pretože neodzrkadľuje žiadnu výnimočnosť. Súd prvej inštancie pri aplikácii svojho moderačného práva neskúmal majetkové, sociálne, osobné a ďalšie pomery strán sporu a ani dopad povinnosti nahradiť trovy konania procesne neúspešnej strane sporu, preto v tejto časti je jeho rozhodnutie nedostatočne odôvodnené a je nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov.

24. Žalobca sa k odvolaniu nevyjadril

25. Krajský súd v Nitre, ako súd odvolací (§ 34 CSP) preskúmal odvolaním napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie v časti týkajúcej sa výroku č. II o náhrade trov, pri zachovaní procesného postupu podľa § 378 a § 380 ods. 1 CSP bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), dospel k záveru, že podané odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

26. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

27. Podľa § 387 ods. 2 CSP ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

28. Podľa § 217 ods. 1 veta prvá CSP pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia.

29. Podľa § 234 ods. 2 CSP ak nie je ďalej ustanovené inak, použijú sa na uznesenie primerane ustanovenia o rozsudku.

30. Podľa § 256 ods. 1 CSP ak strana procesne zavinila zastavenie konania, súd prizná náhradu trov konania protistrane.

31. Podľa § 257 CSP výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

32. Obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 4 Ústavy Slovenskej republiky je aj to, že strana sporu, ktorá v konaní, spravidla v spore, uspela, má, zásadne, právo na to, aby sa jej nahradili všetky trovy, ktoré zaplatila vo vecnej súvislosti s uplatnením tohto základného práva. Ak sa chce súd odchýliť od tohto pravidla, musí vychádzať zo zákona a túto odchýlku aj náležite odôvodniť, inak porušuje základné právo na súdnu ochranu dotknutého účastníka.

33. Náhrada trov konania plní vo vzťahu k sporovým stranám tri základné funkcie. Predovšetkým ide o funkciu kompenzačnú, ktorá vyplýva už zo skutočnosti, že trovy konania sa strane nahrádzajú. To je prejavom tradičného princípu, podľa ktorého tomu, kto je v práve, nemôže byť vedenie sporu na škodu. Súčasne možno pri náhrade trov konania vnímať aj prvky preventívnej funkcie, keďže nevyhnutnosť vzniku trov každého sporového konania do určitej miery preventívne pôsobí proti svojvoľnému a šikanóznemu uplatňovaniu alebo bráneniu domnelých subjektívnych práv na súde. Trovy konania a ich náhrada plnia aj quasi sankčnú funkciu, a to najmä pri aplikácii princípu procesnej zodpovednosti za zavinenie (§ 256 CSP) a čiastočne aj v súvislosti s celkovou náhradou trov konania protistrany.

34. Každá strana znáša trovy spojené s jej účasťou v spore, kým nie je spor skončený (§ 252 CSP). Ak bude rozhodnutím súdu vyslovené, ktorá strana je v práve, nadobudne táto strana nárok na náhradu trov konania, ktoré na dosiahnutie tohto rozhodnutia vynaložila. Právnym dôvodom tohto nároku je to, že strany, ktoré viedli spor, konajú na vlastné nebezpečenstvo a nesú tak zodpovednosť za výsledok sporu. Nemožno pritom nezohľadniť aj okolnosť, že zásada za ručenie za výsledok sporu má aj nepochybný význam výchovný, a to, že zdržiava strany od ľahkomyselného vedenia sporu.

35. Náhrada trov konania je nerozlučne spojená so sporovým konaním a vyplýva z jeho povahy, keď strany sporu stoja proti sebe a je namieste, aby strana, ktorá v spore so svojim nárokom zvíťazila, dostala ňou vynaložené trovy nahradené od protistrany. Úspech vo veci, ktorá je predmetom sporu, je teda okolnosťou, ktorá určuje nárok na náhradu trov. Porazenej strane takto potom vzniká povinnosť nahradiť trovy konania víťaznej strane. Ak nie sú tieto okolnosti splnené, strana nemá na náhradu trov konania nárok a vynaložené trovy znáša trvale zo svojho.

36. Zásada úspechu v spore sa premieta v ustanovení § 255 ako esenciálne kritérium priznania náhrady trov konania. „Úspech vo veci“ súd vždy skúma čo do právneho základu veci a čo do výšky priznaného nároku. Zásada úspechu vo veci (zásada zodpovednosti za výsledok sporu) charakteristická pre sporové konania sa uplatní tak, že neúspešná strana sporu je povinná nahradiť v spore úspešnej strane trovy konania, ktoré úspešnej strane vznikli. Ako už je uvedené vyššie, nejde však o náhradu všetkých trov, ktoré strana v konaní vynaložila, ale iba trov konania vymedzených v ustanovení § 251, to znamená všetkých trov, ktoré sú preukázané, odôvodnené, účelne vynaložené a ktoré vznikli v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva. Procesný úspech sa určuje vo vzťahu k predmetu sporu úspechom (t. j. víťazstvom) v spore. Plný úspech v spore sa zisťuje porovnaním žalobnej žiadosti (petitu) a výroku, ktorým sa rozhodlo vo veci samej. Plný úspech v spore môže mať žalobca aj žalovaný. U žalobcu ide o plný úspech vo veci vtedy, ak sa výrok meritórneho rozhodnutia zhoduje so žalobným petitom, ktorý bol naposledy urobený vo veci samej (v prípade žaloby na plnenie ide nielen o istinu, ale aj o príslušenstvo), t. j. ak sa jeho žalobe vyhovel v celom rozsahu. Pomer úspechu (miera úspechu) je základným meradlom pre nárok na náhradu trov. Ak mala strana plný úspech v spore, prizná sa jej celá náhrada trov konania. Ak žiadna zo strán nemala v spore plný úspech, má každá z nich úspech čiastočný, t. j. každá zo strán sporu (žalobca aj žalovaný) je sčasti úspešná a sčasti neúspešná. Ak mala strana úspech v spore len čiastočný, potom sa náhrada trov pomerne rozdelí. Aby čiastočný úspech založil nárok na čiastočnú náhradu trov konania, musí to byť prevažujúci úspech, teda, aby po porovnaní procesnej úspešnosti oboch sporových strán zostala ešte suma opodstatňujúca záver o prevažujúcom úspechu jednej zo strán sporu. Ak sa v spore navzájom vyvážia úspech a neúspech, náhrada trov sa spravidla neprizná žiadnej zo strán sporu. Na rozhodnutie súdu o priznaní náhrady trov konania má teda zásadný vplyv pomer úspechu konkrétnej sporovej strany voči protistrane. Priznanie náhrady trov konania však môžu ovplyvniť aj ďalšie skutočnosti, napr. závislosť rozhodnutia o výške plnenia od úvahy súdu alebo od znaleckého posudku. Pomer rozdelenia náhrady trov konania zodpovedá pomeru víťazstva strany vo veci samej, zníženého o pomernú časť jej neúspechu. Pomer úspechu treba určiť vždy, ak má byť náhrada trov rozdelená, pričom sa určuje k celému predmetu konania.

37. Vo všeobecnosti platí, že náhradu trov konania ovláda zásada úspechu vo veci, ktorá je však doplnená zásadou procesnej zodpovednosti za zavinenie. Zásada procesnej zodpovednosti za zavinenie je transformovaná do podoby vyjadrenej v § 256 CSP a znamená, že trovy je povinná nahradiť tá zo strán, ktorá zavinila, že vznikli. Zmyslom využitia zásady zavinenia je sankčná náhrada trov konania, ktoré by pri jeho riadnom priebehu nevznikli, uložená rozhodnutím súdu tomu, kto ich vznik zavinil. Náhrada týchto trov sa prisudzuje bez ohľadu na meritórny výsledok sporu.

38. Pojem „procesné zavinenie“, použitý v ustanovení § 256 CSP, sa posudzuje výlučne z procesného hľadiska. Zásada zodpovednosti za zavinenie je inštitútom procesného práva, a preto rozhodujúcimi skutočnosťami na posúdenie tejto zodpovednosti sú tie, ktoré vznikli po začatí konania. Zavinenie však nie je možné interpretovať v doslovnom jazykovom zmysle, ale vo vzťahu príčinnej súvislosti, v ktorom príčinou je správanie sa strany sporu (teda aj jej prejav vôle spočívajúci napr. v späťvzati žaloby) a dôsledkom je vznik trov protistrany (uznesenie Ústavného súdu ČR, II. ÚS 563/01 alebo I. ÚS 469/04). Pokiaľ jedna procesná strana zaviní, že konanie muselo byť zastavené, pričom o veci nemôže byť meritórne rozhodnuté, a tým zistené, či bola žaloba podaná dôvodne, vzniká jej zásadne povinnosť nahradiť druhej procesnej strane trovy konania. Pojem „procesné zavinenie“ je pritom nevyhnutné vykladať komplexne a extenzívne. Za osobu, ktorá zavinila zastavenie konania, je považovaný aj žalovaný, ktorý svoj dlh splnil po začatí sporu a vyvolal tým u žalobcu nevyhnutnosť späťvzatia dôvodne podanej žaloby. Pokiaľ sporovej strane možno pričítať procesné zavinenie trov konania, ktoré by inak neboli vznikli, súd prizná ich náhradu protistrane (§ 256 ods. 2 CSP). Povinným subjektom môže byť aj svedok či znalec, kvôli neospravedlnenej neprítomnosti ktorých muselo byť odročené pojednávanie.

39. Zásada procesnej zodpovednosti za zavinenie sa uplatní pre každé konanie bez ohľadu na to, z akého dôvodu bolo zastavené, ak už vznikol procesnoprávny vzťah medzi súdom a oboma stranami

sporu a medzi stranami sporu navzájom. K zastaveniu konania môže dôjsť napr. z dôvodu späťvzatia žaloby, či už úplného, alebo čiastočného (§ 145 CSP), z dôvodu neodstrániteľného nedostatku podmienky konania (§ 161 ods. 1 CSP), z dôvodu odstrániteľného nedostatku podmienky konania, ktorý sa nepodarilo odstrániť (§ 161 ods. 3 CSP). Zavinenie môže pritom existovať na strane žalobcu aj na strane žalovaného.

40. Pri posudzovaní nároku na náhradu trov konania v spojení s ustanovením § 256 ods. 1 CSP je súd povinný skúmať, či niektorá zo strán sporu zavinila, že sa konanie muselo zastaviť. Záver súdu o tom, že je splnený predpoklad na náhradu trov, nevylučuje, aby súčasne nedospel k záveru, že sú splnené predpoklady na aplikáciu ustanovenia § 257 CSP (dôvody hodné osobitného zreteľa). Súd za daných okolností napriek procesnému zavineniu vysloví, že žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov konania, pretože sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa podľa § 257 CSP.

41. Ustanovenie § 257 CSP predstavuje odchýlku od zásady zodpovednosti za výsledok (§ 255) a od zásady zodpovednosti za zavinenie (§ 256 ods. 1). Súd výnimočne neprizná náhradu trov konania, ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa. Znamená to, že súd nemusí zaviazat' neúspešnú stranu sporu na náhradu trov konania, resp. nemusí zaviazat' stranu, ktorá spôsobila vznik trov svojim zavinením, aby tieto trovy nahradila protistrane. Dôvody hodné osobitného zreteľa budú tak naďalej generálnym dôvodom pre nepriznanie náhrady trov konania, pričom nový § 257 CSP je formulovaný podstatne všeobecnejšie než § 150 ods. 1 a 2 OSP a vytvára väčší priestor na voľnú úvahu súdu. Použitie tohto ustanovenia preto negatívne dopadá na stranu sporu, ktorá by inak mala právo na náhradu trov konania. Z tohto dôvodu musí aplikácia daného ustanovenia zodpovedať osobitným okolnostiam konkrétneho prípadu a musí mať vždy výnimočný charakter (R 34/1982). Zákon pre rozhodnutie o nepriznaní náhrady trov konania podľa § 257 vyžaduje kumulatívne splnenie dvoch podmienok, a to dôvody hodné osobitného zreteľa a výnimočné okolnosti.

42. Dôvody hodné osobitného zreteľa, ani výnimočné okolnosti zákon bližšie nešpecifikuje. Výklad týchto podmienok ponecháva na súdnu prax. To však neznamená, že tým vytvára priestor na nekontrolovanú voľnú úvahu súdu. V zmysle dnes už ustálenej judikatúry (uznesenia Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 2MCdo 17/2009, sp. zn. 5Cdo 67/2010 či sp. zn. 3MCdo 46/2012) nemožno § 257 považovať za ustanovenie, ktoré by zakladalo voľnú možnosť aplikácie (v zmysle svojvoľe), ale ide o ustanovenie, podľa ktorého je súd povinný skúmať, či v prejednávanej veci neexistujú zvláštne okolnosti hodné osobitného zreteľa, na ktoré je potrebné pri stanovení povinnosti nahradit' trovy konania výnimočne prihliadnuť. Túto normu preto nie je možné interpretovať tak, že je aplikovateľná kedykoľvek a bez zreteľa na základné zásady rozhodovania o trovách konania. Strane, ktorá mala vo veci úspech, nemožno nepriznať náhradu trov podľa výnimočného ustanovenia len na základe všeobecného záveru hodnotiaceho dopad rozhodnutia o určitom druhu nárokov.

43. Účelom ustanovenia § 257 CSP je umožniť súdu zmierniť dôsledky právnych noriem upravujúcich náhradu trov konania zavedením moderačného absolučného práva. Toto ustanovenie je výrazom skutočnosti, že tam, kde zákon nemôže byť natoľko kazuistický, aby postihol celú rozmanitosť života, právo sa dotvára sudcovským výkladom v medziach ustanovených všeobecnými podmienkami uvedenými v zákone, za splnenia ktorých môže dôjsť rozhodnutím súdu k inému záveru o náhrade trov konania, než by plynul z použitia všeobecných zásad náhrady trov konania.

44. V sporovom konaní sa povinnosť nahradit' trovy konania spravuje predovšetkým zásadou úspechu v konaní. Aplikácia ustanovenia § 257 CSP pri rozhodovaní o náhrade trov konania prichádza do úvahy v prípadoch, keď síce sú naplnené všetky predpoklady na priznanie náhrady trov konania podľa § 255 a nasl. CSP, súd však dôjde k záveru, že sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré náhradu trov celkom alebo sčasti neprizná. Musí ísť o celkom výnimočný prípad, ktorý musí byť v rozhodnutí aj náležite odôvodnený. Výnimočnosť môže spočívať tak v okolnostiach danej veci, ako aj v okolnostiach u strán sporu. Uplatnenie tohto osobitného kritéria na nepriznanie náhrady trov konania prichádza do úvahy len výnimočne, a preto sa musí vykladať prísne reštriktívne. Rozhodnutie o nepriznaní náhrady trov konania podľa § 257 CSP sa nesmie javiť ako neprimeraná tvrdosť voči subjektom konania a nesmie odporovať dobrým mravom. Výnimočnosť môže spočívať v okolnostiach danej veci, ale aj v okolnostiach na strane niektorej strany sporu. Dôvody hodné osobitného zreteľa sa skúmajú vždy u strany konania povinnej plne alebo čiastočne nahradit' trovy konania. Tieto dôvody, inak pomerne jasne vymedzené

stabilizovanou judikatúrou, spôsobujú čiastočný alebo úplný zánik práva na náhradu trov konania u čiastočne alebo úplne úspešnej strany sporu.

45. V prvom rade pri uplatnení aplikácie § 257 CSP je treba prihliadnuť najmä na okolnosti, či strana, ktorej sa priznáva náhrada trov konania, uviedla skutočnosti a dôkazy pri prvom úkone, ktorý jej patril. K dôvodom hodným osobitného zreteľa môže dôjsť vo vzťahu k určitým druhom konania alebo určitej procesnej situácie. Do úvahy treba brať tiež také okolnosti, ktoré viedli k súdnemu uplatneniu nároku a prihliadnuť i na postoj strán sporu v konaní.

46. Ďalšou zo skupín prípadov, v ktorých aplikácia tohto ustanovenia prichádza do úvahy, sú prípady charakteristické sociálnym aspektom, ktorý vystupuje do popredia vtedy, keď povinná strana sporu nemôže uhradiť náhradu trov konania z dôvodov, ktoré sama nezavinila, alebo ich môže uhradiť len s veľkými ťažkosťami. V takýchto prípadoch súd zohľadňuje osobné, majetkové, zárobkové a iné pomery oboch strán, prihliada na postoj strán v konaní a prípadne iné okolnosti a môže dospieť k záveru o úplnom nepriznaní trov konania úspešnej strane alebo o nepriznaní čiastočnom, a to práve s ohľadom na intenzitu preukázaných dôvodov hodných osobitného zreteľa (citované z uznesenia Ústavného súdu SR z 8. decembra 2011, sp. zn. II. ÚS 563/2011-14, a prispôbené novej právnej úprave). Je teda potrebné skúmať pomery nielen toho, koho by postihovala povinnosť nahradiť trovy, ale aj toho, ktorého majetková sféra by bola použitím výnimočného ustanovenia dotknutá.

47. Judikatúra taktiež konštatovala, že toto ustanovenie nie je možné považovať za predpis, ktorý by zakladal jeho voľnú možnosť aplikácie (v zmysle svojvôle), ale ide o ustanovenie, podľa ktorého je súd povinný skúmať, či v prejednávanej veci neexistujú zvláštne okolnosti hodné osobitného zreteľa, na ktoré je potrebné pri stanovení povinnosti nahradiť trovy konania výnimočne prihliadnuť. Ustanovenie preto nie je možné vykladať tak, že je naň možné prihliadnuť kedykoľvek bez zreteľa na základné zásady rozhodovania o trovách konania (pozri uznesenie Najvyššieho súdu SR z 28. januára 2010, sp. zn. 2 M Cdo 17/2009).

48. Ustanovenie § 257 CSP je teda zákonné ustanovenie, ktoré z hľadiska náhrady trov konania predstavuje určitú formu výnimky zo všeobecne platnej zásady zodpovednosti za výsledok i zo zásady zodpovednosti za zavinenie a náhodu. Je odôvodnené tým, že prísna aplikácia ustanovení o náhrade trov konania by mohla v konkrétnych prípadoch viesť k nežiaducim tvrdostiam. Zákon preto stanovuje všeobecné podmienky, za ktorých môže dôjsť rozhodnutím súdu k zmierneniu dôsledkov právnych noriem upravujúcich platenie a náhradu trov konania. Toto zákonné ustanovenie vždy dopadá na tú stranu sporu, ktorá by inak mala právo na náhradu trov konania. Predpokladom jeho použitia je teda existencia dôvodov hodných osobitného zreteľa pre nepriznanie náhrady trov inak úspešnej strane sporu a existencia výnimočnosti daného prípadu.

49. V tomto smere odvolací súd poznamenáva, že hranice sudcovskej úvahy sú dané účelom právnej úpravy náhrady trov konania, ktorá jej nepriznanie úspešnému účastníkovi pripúšťa len ako výnimku zo všeobecného procesného princípu zodpovednosti za výsledok sporového konania (§ 255 ods. 1 CSP). Priamo z textu zákonného ustanovenia § 257 CSP vyplýva, že súd by mal podľa neho rozhodovať iba vo výnimočných prípadoch. Čo sa týka rozsahu, môže súd povinnosť nahradiť trovy moderovať celkom alebo sčasti, avšak vždy iba moderovať - nemôže túto povinnosť preniesť na inú stranu sporu. Na účely moderácie nie je rozhodujúce, na základe akej zásady boli trovy uložené a ktorá strana ich má nahradiť; moderovať možno aj trovy zastaveného konania. Výrok rozhodnutia v prípade úplnej moderácie by mal znieť „stranám sa nárok na náhradu trov konania nepriznáva“, resp. „súd stranám nárok na náhradu trov konania nepriznáva“.

50. Existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa musí súd vo svojom rozhodnutí riadne a presvedčivo odôvodniť. Nie je prípustné odôvodnenie obsahujúce iba odkaz na výpoveď účastníka konania bez toho, aby z neho bolo možné zistiť, z akých dôkazných prostriedkov súd čerpal svoje zistenia pre následný záver o odôvodnenosti aplikácie § 257 CSP. Aj podľa ustálenej súdnej praxe (nález Ústavného súdu SR, III. ÚS 119/03 či uznesenie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 5Cdo 67/2010) musia byť výnimočnosť použitia ustanovenia § 257, ako aj to, v čom súd videl, že išlo o prípad hodný osobitného zreteľa, náležite odôvodnené. Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia aj v tomto patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu, čo jednoznačne vyplýva z ustálenej judikatúry ESLP (pozri k tomu napr. rozhodnutia Ruiz Torija v. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, § 29; Hiro Balani v.

Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis v. Grécko z 29. mája 1997; Higgins v. Francúzsko z 19. februára 1998).

51. Vychádzajúc z obsahu súdneho spisu je zrejmé, že predmetom odvolacieho konania je výrok uznesenia súdu prvej inštancie v časti trov konania, ktorým súd stranám sporu nárok na náhradu trov konania zastaveného v dôsledku späťvzatia žaloby nepriznal.

52. Odvolací súd z obsahu súdneho spisu zistil, že žalobca Saloon HDB s.r.o., so sídlom Bratislava - Vrakuňa, Rebarborová 1/C, IČO: 50 621 521 dňa 16. 12. 2019 doručil prvoinštančnému súdu žalobu, ktorou sa domáhal nahradenia prejavu vôle, a to formou uloženia povinnosti žalovanému, aby so žalobcom uzavrel kúpnu zmluvu s obsahom špecifikovaným v žalobe. Žalobu odôvodnil tým, že dňa 19. 09. 2019 uzavrel žalobca ako budúci kupujúci a žalovaný ako budúci predávajúci Zmluvu o uzavretí budúcej kúpnej zmluvy, ktorej predmetom je záväzok zmluvných strán uzavrieť medzi sebou kúpnu zmluvu, ktorej podstatné náležitosti sú definované v čl. IV zmluvy, a to spôsobom, za podmienok a v lehotách uvedených v čl. III zmluvy. V súlade s čl. III. bod 1 zmluvy o uzavretí budúcej zmluvy žalobca vyzval žalovaného na uzavretie kúpnej zmluvy výzvou z 05. 12. 2019 a stanovil lehotu na uzavretie kúpnej zmluvy 7 pracovných dní odo dňa doručenia výzvy. Žalovaný ako darca uzavrel s Y. ako obdarovaným darovaciu zmluvu vo vzťahu k všetkým nehnuteľnostiam, ktoré majú byť predmetom prevodu kúpnej zmluvy. Na základe uzavretej darovacej zmluvy bol podaný dňa 09. 10. 2019 návrh na vklad vlastníckeho práva pod č. V-5202/2019, toto konanie bolo prerušené. Odhliadnuc od toho, že v čase podania žaloby neuplynula žalovanému lehota na uzavretie kúpnej zmluvy, žalobca sa podanou žalobou domáha nahradenia prejavu vôle, pretože žalovaný ako budúci predávajúci s vysokou mierou pravdepodobnosti nesplní svoj záväzok kúpnu zmluvu uzavrieť. Spolu so žalobou žalobca žiadal nariadiť neodkladné opatrenie, ktorým súd uloží žalovanému povinnosť zdržať sa nakladania s nehnuteľnosťami špecifikovanými v návrhu. Návrhu žalobcu na nariadenie neodkladného opatrenia súd prvej inštancie uznesením z 19. decembra 2019, č. k. 16C/37/2019-56 v časti vyhovel a v časti návrh zamietol. Návrhom z 08. 01. 2020 sa žalobca domáhal opätovne nariadenia neodkladného opatrenia, ktorým žiadal, aby súd uložil žalovanému povinnosť zdržať sa nakladania s nehnuteľnosťami špecifikovanými v návrhu. Tomuto návrhu súd prvej inštancie vyhovel uznesením z 20. januára 2020, č. k. 16C/37/2019-110. Proti uzneseniam súdu prvej inštancie, ktorými rozhodol o návrhoch na nariadenie neodkladných opatrení žalovaný podal odvolania, o ktorých rozhodol Krajský súd v Nitre ako odvolací súd, ktorý uznesením z 25. júna 2020, č. k. 7Co/64/2020-254, 7Co/65/2020 obe napadnuté uznesenia súdu prvej inštancie z 19. decembra 2019 č. k. 16C/37/2019-56 a z 20. januára 2020 č. k. 16C/37/2019-110 potvrdil.

53. Dňa 25. 05. 2021 doručil žalobca súdu prvej inštancie späťvzatie žaloby, ktoré odôvodnil tým, že uznesením Okresného úradu Levice, katastrálneho odboru, ktorým bolo zastavené konanie z 08. 01. 2019 vedené pod č. V 5189/2019 vo veci vkladu vlastníckeho práva na základe zmluvy č. 2401/2019-PRZ-R601072/19.00 o bezodplatnom prevode vlastníctva k pozemkom, ktoré dňa 18. 09. 2019 uzavreli Slovenská republika v zastúpení Slovenským pozemkovým fondom ako prevodca a Attila Hárskuti ako kupujúci, pričom vlastnícke právo k predmetným pozemkom malo byť následne predmetom prevodu na základe kúpnej zmluvy, v prípade ktorej sa žalobca žalobou domáha nahradenia prejavu vôle. Zároveň žiadal, aby žalovaný bol povinný žalobcovi nahradiť trovy konania v celom rozsahu. K späťvzatiu žaloby žalobcom sa písomne vyjadril žalovaný podaním doručeným súdu prvej inštancie dňa 30. 05. 2021, v ktorom vyjadril súhlas so späťvzatím, avšak na náhradu trov konania navrhol zaviazat' žalobcu v celom rozsahu. Následne súd prvej inštancie rozhodol napadnutým uznesením.

54. Vychádzajúc z obsahu súdneho spisu sa odvolací súd primárne zamerl na zistenie skutočností predstavujúcich podľa odvolacieho súdu dôvody hodné osobitného zreteľa, skúmaním ktorých dospel k jednoznačnému záveru, že žalobca nezavinil zastavenie konania, keď vzal žalobu o nahradenie prejavu vôle späť, vychádzajúc z okolností, ktoré ho k tomuto dispozičnému úkonu viedli.

55. Odvolací súd dôsledne skúmal okolnosti vzniku sporu, teda skutočností, ktoré žalobcu viedli k tomu, aby sa domáhal ochrany svojho práva na súde podanou žalobou o nahradenie prejavu vôle, ktorým mal byť nahradený súhlas žalovaného s uzavretím kúpnej zmluvy v zmysle uzavretej Zmluvy o budúcej kúpnej zmluve. Skutočnosť, že žalobca vzal žalobu späť nie je v konaní sporná, rovnako tak nie je sporné ani to, že by mal za bežných okolností vychádzajúc z príslušných ustanovení Civilného sporového poriadku znášať zodpovednosť za zastavenie konania. Odvolací súd však konštatuje, že nemožno na všetky veci nahliadať paušálne, ale je potrebné zohľadniť individualitu jednotlivých konaní a prihliadať aj

na okolnosti, ktoré žalobcu v tom ktorom konaní viedli k späťvzatiu žaloby a či v danej veci nie sú dané výnimočné okolnosti, ktoré by žalobcu zbavili zodpovednosti za toto zastavenie.

56. Pokiaľ ide o skutočnosť vytýkanú žalobcom, že súd prvej inštancie nedal stranám sporu možnosť vyjadriť sa k aplikácii § 257 CSP, v dôsledku čoho sa napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie javí ako arbitrárne, považuje odvolací súd za potrebné poukázať na uznesenie Ústavného súdu SR zo 6. júna 2019, sp. zn. II. ÚS 113/2019, v ktorom dospel k záveru, že: „Aplikácia § 257 Civilného sporového poriadku pri rozhodovaní o náhrade trov konania prichádza do úvahy v prípadoch, keď sice sú naplnené všetky predpoklady na priznanie náhrady trov konania podľa zásady úspechu v konaní, príslušný súd však dôjde k záveru, že sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré náhradu trov celkom alebo sčasti neprizná. Musí ísť o celkom výnimočný prípad, ktorý musí byť v rozhodnutí aj náležite odôvodnený. Výnimočnosť môže spočívať v okolnostiach danej veci, ako aj v okolnostiach u strán sporu. Takéto rozhodnutie o nepriznaní náhrady trov konania sa nesmie javiť ako neprimeraná tvrdosť voči subjektom konania a nesmie odporovať dobrým mravom. Rozhodovanie o trovách konania je v podstate druhotným aspektom konania, preto z pohľadu ústavnoprávnej udržateľnosti rozhodnutia nepovažuje za nevyhnutné, aby všeobecný súd za každých okolností poskytol stranám v konaní priestor, aby sa vyjadrili k potenciálnej aplikácii § 257 Civilného sporového poriadku“. V dôsledku uvedeného považuje odvolací súd predmetnú námietku žalovaného za nedôvodnú.

57. Vychádzajúc z obsahu súdneho spisu sa odvolací súd primárne zameril na zistenie skutočností predstavujúcich podľa odvolacieho súdu dôvody hodné osobitného zreteľa, skúmaním ktorých dospel k jednoznačnému záveru, že žalobca nezavinil zastavenie konania, keď vzal žalobu o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam späť, vychádzajúc z okolností, ktoré ho k tomuto dispozičnému úkonu viedli. Zavinenie nemožno zároveň konštatovať ani na strane žalovaného, pretože tento neplnil to, čo od neho žalobca podanou žalobou žiadal. Dôvodom na späťvzatie žaloby žalobcu bolo zrušenie rozhodnutia č. V 5189/2019 o povolení vkladu z 29. 11. 2019, ku ktorému došlo rozhodnutím Okresného úradu Levice, katastrálneho odboru z 12. 03. 2020. V čase podania žaloby bol pasívne vecne legitimovaným subjektom žalovaný, avšak zároveň ako účastník katastrálneho konania neodstránil nedostatky vytknuté uznesenia Okresného úradu Levice, katastrálneho odboru o prerušení konania z 23. 06. 2020. Pretože v dôsledku uvedeného prišlo k zrušeniu rozhodnutia o povolení vkladu odpadol predmet žaloby, keďže nahradenia prejavu vôle odôvodňoval konaním žalovaného spočívajúcim v prevode sporných nehnuteľností na tretiu osobu darovacou zmluvou. S ohľadom na uvedené by žalobca nemohol byť v konaní úspešný, avšak toto nezavinil sám. Rovnako tak ani žalovaný svojím neskorším správaním sa v konaní nedal žalobcovi taký podnet, ktorý by ho primäl vziať podanú žalobu späť, teda, že splnil to, čo v žalobnom petite žalobca od žalovaného žiadal. Predmetný stav nastal v dôsledku pričinenia sa tretej osoby, a to Okresného úradu Levice, katastrálny odbor. Odvolací súd zdôrazňuje, že hoci žalobca vzal žalobu späť, konal tak z objektívnych dôvodov, ktoré nezavinil a na ktoré musel v konaní reagovať práve späťvzatím žaloby, a to v dôsledku konania tretej osoby, ktorej konanie nemohol nijako ovplyvniť.

58. Odvolací súd vyššie uvedené skutočnosti posúdil ako dôvody hodné osobitného zreteľa, keď žalobca podal na prvoinštančnom súde dôvodne žalobu proti žalovanému ako pasívne vecne legitimovanému subjektu, keďže ten bol na základe povolenia vkladu vlastníckeho práva v konaní vedenom na Okresnom úrade Levice, katastrálny odbor pod sp. zn. V 5189/2019 vlastníkom nehnuteľností, ktoré mali byť predmetom prevodu medzi stranami sporu na základe kúpnej zmluvy, v súvislosti s ktorou sa žalobca domáhal svojou žalobou nahradenia prejavu vôle žalovaného, a teda v čase podania žaloby o nahradenie prejavu vôle nemal inú právnu možnosť, ako sa domáhať ochrany svojich práv. V priebehu konania žalovaný stratil svoju pasívnu vecnú legitimáciu v konaní pred súdom, keďže rozhodnutím Okresného úradu Levice, katastrálny odbor z 12. 03. 2021 došlo najprv k zrušeniu rozhodnutia sp. zn. V 5189/2019 o povolení vkladu z 29. 11. 2019 a ďalším rozhodnutím tohto istého orgánu z 12. 03. 2021 bolo konanie zastavené, lebo zo strany účastníkov tohto správneho konania (Slovenský pozemkový fond a žalovaný) nedošlo k odstráneniu nedostatkov, ktoré im vytýkal katastrálny odbor Okresného úradu Levice. Vzhľadom na okolnosti, ktoré však nastali až po podaní žaloby a ktoré žalobca v zásade nemohol nijakým spôsobom ovplyvniť, bolo potrebné dospieť k tomu, že žalobcu k späťvzatiu viedli objektívne dôvody. Žalobca tak nemal inú možnosť ako žalobu vziať späť, a to pre nedostatok pasívnej vecnej legitimácie žalovaného. Žalovaný taktiež nezavinil zastavenie konania vedeného pred Okresným úradom Levice, katastrálny odbor, keďže listom z 27. 12. 2020 vyzval Slovenský pozemkový fond (ktorý v zmysle § 3 ods. 1 písm. a/ Nariadenia vlády č. 237/2010 Z. z., ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupe Slovenského pozemkového fondu pri poskytovaní náhradných pozemkov, po

prijatí návrhu náhradného pozemku oprávnenej osoby alebo po prijatí ponuky náhradného pozemku oprávnenu osobou, vypracúva fond návrh dohody o spôsobe náhrady a návrh zmluvy o bezodplatnom prevode vlastníctva konkrétneho pozemku) na vypracovanie dodatku k zmluve o bezodplatnom prevode vlastníctva pozemkov na účely vkladového konania V 5189/2019, a to podľa opätovnej výzvy Okresného úradu Levice, katastrálneho odboru, ktorého doručenie Slovenskému pozemkovému fondu preukázal dňom 05. 01. 2021. V zmysle uvedeného nebolo možné stratu pasívnej vecnej legitímácie žalovaného v tomto súdnom konaní dať na vrub žalovanému. Prihliadnuc na uvedené skutočnosti dospel odvolací súd k záveru, že zavinenie za zastavenie konania tak nemožno pričítať ani jednej strane, teda ani žalobcovi ani žalovanému.

59. Vyššie uvedené skutočnosti viedli odvolací súd k procesnému postupu v zmysle § 387 ods. 1 a 2 CSP a rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutom výroku o trovách konania ako vecne správne potvrdil.

60. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol s poukazom na § 255 ods. 1 CSP v spojení s § 396 ods. 1 CSP tak, že procesne úspešnému žalobcovi náhradu trov konania nepriznal, pretože mu žiadne nevznikli a ani si žiadne neuplatnil.

61. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 veta druhá Civilného sporového poriadku v spojení § 3 ods. 9 posledná veta zák. č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP). Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), to neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).